

Lakivaliokunta

Torstai 10.2.2022 klo 10.00—10.45

Läsnä

puheenjohtaja Leena Meri ps
varapuheenjohtaja Sandra Bergqvist r
jäsen Eeva-Johanna Eloranta sd
jäsen Hanna Huttunen kesk
jäsen Saara Hyrkkö vihr
jäsen Pihla Keto-Huovinen kok (1, 2, 3, 4, 5) (6 osittain)
jäsen Marko Kilpi kok
jäsen Jari Kinnunen kok
jäsen Antero Laukkanen kd
jäsen Matias Mäkynen sd
jäsen Jouni Ovaska kesk (4, 5, 6, 7, 8, 9) (3 osittain)
jäsen Juha Pylväs kesk
jäsen Suldaan Said Ahmed vas
jäsen Mirka Soinikoski vihr
jäsen Sebastian Tynkkynen ps
varajäsen Veikko Vallin ps (1, 2, 3) (4 osittain)

Sihteerit

valiokuntaneuvos Marja Tuokila
valiokuntaneuvos Mikko Monto

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 15 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission tiedonannosta (Osallistavampi ja suojelevampi Eurooppa: EU-rikosten luettelon laajentaminen kattamaan vihapuheen ja viharikokset) ja sen liitteenä olevasta luonnoksesta neuvoston päätökseksi

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 76/2021 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission tiedonannosta (Osallistavampi ja suojelevampi Eurooppa: EU-rikosten luettelon laajentaminen kattamaan vihapuheen ja viharikokset) ja sen liitteenä olevasta luonnoksesta neuvoston päätökseksi LaVP 4/2022 vp, 7
Pöytäkirjan liite U76_21_LaV_äänestys.pdf A 3
Eriävä mielipide Eriävä mielipide LaV PS KD U 76_2021 vp.pdf B 3

Pöytäkirja LaVP 5/2022 vp

Käsittelyn pohjana oli 9.2.2022 jaettu lausuntoluonnos.

Yleiskeskustelun aikana edustaja Tynkkynen ehdotti edustaja Laukkanen kannattamana, että käsittelyn pohjaksi otetaan eriävästä mielipiteestä myöhemmin ilmenevä ehdotus.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun loppuun.

Yksityiskohtaisen käsittelyn aluksi äänestettiin avoimen nimenhuudon mukaan käsittelyn pohjaa koskevasta ed. Tynkkynen ehdotuksesta. Äänin 12—4 (0 tyhjää) käsittelyn pohjaksi päätettiin ottaa lausuntoluonnos, liite A 3.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Kappaleen 8 loppuun lisättiin seuraava uusi virke: "Tosin kansallisessa lainsäädännössäkin on havaittu puutteita."

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Merkittiin, että pj. Meri, ed. Tynkkynen, ed. Laukkanen ja ed. Vallin varasivat tilaisuuden eriävän mielipiteen jättämiseen. Ilmoitettiin, että eriävä mielipide on jätettävä sihteerille viimeistään torstaina 10.2.2022 klo 13.00.

Lausuntoon jätettiin eriävä mielipide: pj. Meri, ed. Tynkkynen, ed. Vallin, ed. Laukkanen, liite B 3

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Rikosseuraamuslaitoksesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 57/2021 vp

Valiokunnan mietintöluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Rikosseuraamuslaitoksesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Sihteerä esitteli mietintöluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen sellaisenaan.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

Pöytäkirja LaVP 5/2022 vp

5. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta neuvoston päätökseksi (Maatalous-, rakennus- ja kaivoskalustoon kohdistuvia vakuusoikeuksia koskevan pöytäkirjan allekirjoittaminen Euroopan unionin puolesta)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 75/2021 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta neuvoston päätökseksi (Maatalous-, rakennus- ja kaivoskalustoon kohdistuvia vakuusoikeuksia koskevan pöytäkirjan allekirjoittaminen Euroopan unionin puolesta) A 5

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen sellaisenaan.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

6. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista asetuksen 2018/1727/EU ja neuvoston päätöksen 2005/671/YOS muuttamisesta koskien digitaalista tietojenvaihtoa terroristimitapauksissa

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 78/2021 vp

Lisäselvitys U 78/2021 vp LaV 10.02.2022 oikeusministeriö Lisäselvitys A 6

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:

- oikeusministeriö, liite

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

7. Tuomareiden koulutusuudistus

Valiokunnan oma asia O 5/2021 vp

Valiokunta hyväksyi kannanoton.

Lakivaliokunta käsitteli viime keväänä tuomareiden koulutusuudistuksesta tehtyä selvitystä ja piti sen lausuntokierrokselle saattamista kannatettavana keskeisten toimijoiden ja asiantuntijoiden näkemysten kartoittamiseksi (LaVP 3/2021 vp, asiakohta 5.). Valiokunta piti tärkeänä, että sille toimitetaan tietoa lausuntopalautteesta sekä ministeriön mahdollisista jatkotoimenpiteistä.

Oikeusministeriö on nyt toimittanut valiokunnalle lausuntotiivistelmän asiantuntijoiden näkemyksistä. Tiivistetysti siitä ilmenee, että lausunnonantajat pitävät selvitystä hyvin laadittuna ja kattavana. Myös selvityksen johtopäätösten katsotaan olevan kattavia ja hyvin perusteltuja, vaikkakin ne perustuvat joiltain osin rajalliseen aineistoon.

Lausuntotiivistelmän mukaan tärkeimpinä kehittämiskohteina on useimmiten pidetty resursseja, käräjänotaareiden ja asessoreiden pisteytysperusteita sekä tuomioistuinharjoitte-

Pöytäkirja LaVP 5/2022 vp

lun sisältöä. Lausunnonantajat ovat yhtä mieltä koulutukseen käytettävien resurssien riittämättömyydestä. Moni tuo myös esiin, ettei koulukseen osallistumista ja kouluttamista oteta riittävässä määrin huomioon tuomioistuinten työmäärässä. Tuomioistuinten henkilökunnalla ei usein ole aikaa osallistua koulutukseen muiden työtehtävien ohessa.

Lakivaliokunta on jo selvitystä aiemmin käsitellessään kiinnittänyt erityistä huomiota tuomareiden koulutuksen ja tuomarinkoulutuslautakunnan resurssien vähäisyyteen (ks. LaVP 3/2021 vp sekä siinä viitattu LaVL 22/2018 vp). Lakivaliokunta toistaa aiemmin esittämänsä siitä, että kyseisiä voimavaroja on tärkeää pyrkiä jatkossa lisäämään. Lisäresurssitarpeita on perusteltua käsitellä parhaillaan laadittavana olevassa valtioneuvoston oikeudenhoidon toimintaedellytyksiä koskevassa selonteossa (ks. EV 214/2021 vp ja LaVM 16/2021 vp sekä siinä viitattut LaVL 18/2021 vp, LaVL 17/2021 vp ja LaVL 16/2021 vp).

Aiemmin esittämänsä viitaten valiokunta myös korostaa, että tuomareilla tulee olla riittävästi aikaa koulutukseen osallistumiseen ja kouluttamiseen. Muutoinkin valiokunta toistaa aiemmassa kannanotossaan esittämänsä huolet mm. tuomioistuinurasta ja sen houkuttelevuudesta, jota tuomareiden virkojen määräaikaisuudet, jälkeen jäänyt palkkaus ja suuri työmäärä heikentävät. Nämä huolet tulevat esiin myös lausuntopalautteessa.

Valiokunta jää seuraamaan asian edistymistä, ja odottaa saavansa vuoden 2023 loppuun mennessä uuden selvityksen koulutusuudistuksen vaikutuksista ja toimivuudesta eduskunnan lausumassa edellytetyllä tavalla (ks. LaVM 8/2016 vp).

8. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

9. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on perjantaina 11.2.2022 klo 9.15 etäkokous.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Marja Tuokila